

Participatieplan

Waterstofnetwerk Oost-Nederland

Blijf op de hoogte en denk mee

INHOUDSOPGAVE

1.	Voorwoord	3
	<i>De projectprocedure, mer-procedure en participatie.....</i>	<i>3</i>
	<i>Wat voorafging</i>	<i>4</i>
2.	Inleiding	5
	<i>Wat is het Waterstofnetwerk Oost-Nederland?</i>	<i>5</i>
	<i>Historie en toekomst</i>	<i>6</i>
3.	Wat betekent participatie?	7
	<i>De Projectprocedure.....</i>	<i>7</i>
	<i>Uitgangspunten participatie</i>	<i>8</i>
	<i>Uitgangspunten communicatie</i>	<i>8</i>
4.	Wat betekent WATERSTOFNETWERK OOST-NEDERLAND voor u, en wat kunt u doen?	9
	<i>Waar kunt u nu op reageren?</i>	<i>9</i>
	<i>Lokale bewoners en bedrijven</i>	<i>10</i>
	<i>Grondeigenaren en grondgebruikers</i>	<i>12</i>
	<i>Lokale belangengroepen</i>	<i>12</i>
	<i>Professionele en maatschappelijke organisaties.....</i>	<i>13</i>
	<i>Bestuurs- en overheidsorganen.....</i>	<i>14</i>
	Bijlage A. Participatiekalender - Wat gebeurt wanneer?	16

1. VOORWOORD

Voor u ligt het Participatieplan voor het Waterstofnetwerk Oost- Nederland. Met dit plan vertellen we u hoe en wanneer u op de hoogte blijft en met ons mee kunt denken. We horen graag of we u naar wens betrekken bij dit project. Suggesties en verbeteringen? Laat het ons weten!

Met 'u' bedoelen we de omgeving van het Waterstofnetwerk Oost- Nederland: lokale burgers en bedrijven, (lokale) belangengroepen, professionele en maatschappelijke organisaties en bestuurs- en overheidsorganen.

'We' staat voor het team van het Waterstofnetwerk Oost- Nederland. Dit is een samenwerking tussen Hynetwork (100% dochteronderneming van Gasunie) en het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG).

We horen graag of we u naar wens betrekken bij het voornemen om het Waterstofnetwerk Oost- Nederland te realiseren. Suggesties en verbeteringen? Laat het ons weten via het contactformulier op onze website: [Hynetwork](https://hynetwork.nl) of door het indienen van een reactie op dit document. Meer informatie over het indienen van een reactie vindt u via [www.rvo.nl/Waterstofnetwerk Oost-Nederland](http://www.rvo.nl/Waterstofnetwerk-Oost-Nederland).

De projectprocedure, mer-procedure en participatie

Voordat de realisatie van het Waterstofnetwerk Oost-Nederland kan beginnen, zijn er veel voorbereidingen nodig. Deze voorbereidingen doen we aan de hand van een projectprocedure en mer-procedure. De projectprocedure is nodig om een fysieke leefomgeving te mogen veranderen en begint met het bekendmaken van de plannen (het voornemen) en eindigt met een Projectbesluit waarin staat hoe het Waterstofnetwerk Oost- Nederland eruit gaat zien.

Als onderdeel van de projectprocedure onderzoeken we in een Milieueffectrapport (MER) wat de mogelijke gevolgen van het voornemen op het milieu zijn. De projectprocedure bestaan uit verschillende stappen (zie hoofdstuk 3). Naast het projectbesluit worden ook vergunningen die voor het project nodig zijn gecoördineerd en gezamenlijk ter inzage gelegd. Welke vergunningen worden meegenomen in de projectprocedure moet nog worden bepaald. Hierbij spelen criteria zoals complexiteit, versnelling, omgevingsfactoren en fasering een rol. De selectie van de vergunningen gebeurt in overleg met KGG.

Dit Participatieplan gaat over de fase in de procedure vanaf de start met de publicatie van het Voornemen en voorstel voor Participatie (VenP), de publicatie van de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD), tot aan het Projectbesluit dat wordt vastgesteld door de minister van Klimaat en Groene Groei in overeenstemming met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

In het Projectbesluit worden de maatregelen en voorzieningen voor de fysieke leefomgeving beschreven. Voordat er een definitief Projectbesluit is, is er eerst de publicatie van het ontwerp-Projectbesluit waar iedereen op kan reageren. De reacties hierop worden vervolgens meegenomen bij het vaststellen van het definitieve Projectbesluit.

Wat voorafging

Het voornemen om het Waterstofnetwerk Oost-Nederland te realiseren is in maart 2025 gestart met het Voornemen en voorstel voor participatie (VenP). In dit document beschrijven Hynetwork en KGG op hoofdlijnen de plannen (het Voornemen) en hoe zij de omgeving willen betrekken (het voorstel voor Participatie). Burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen konden reageren op het VenP. De reacties en de antwoorden op deze reacties zijn beschreven in een reactienota. In deze reactienota wordt uitgelegd hoe deze reacties binnen het voornemen worden meegenomen. Deze reactienota is gepubliceerd op de website van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Op dit moment is de stap in de projectprocedure voor Waterstofnetwerk Oost- Nederland de publicatie van de concept-NRD en dit Participatieplan. De adviezen en reacties die wij van de omgeving hebben ontvangen, en ook onze eigen ideeën en ervaringen, zijn in dit Participatieplan verwerkt.

2. INLEIDING

In dit hoofdstuk leest u waarom we Waterstofnetwerk Oost-Nederland willen realiseren, wat we willen doen en waar. We geven hierbij een uitleg over waterstof. Tot slot kunt u lezen wat er in dit project voorafging.

Wat is het Waterstofnetwerk Oost-Nederland?

In deze paragraaf beantwoorden we vier vragen:

1. *Waarom* willen we dit project doen?
2. *Wat* willen we binnen dit project doen en *waar* willen we dat doen?
3. *Hoe* willen we dit project doen?
4. *Wat* komt later aan bod?

Waarom willen we dit project doen?

Deze vraag gaat over het nut en de noodzaak van het Waterstofnetwerk Oost-Nederland. In Nederland gebruiken we nu nog veel fossiele energie, zoals aardgas en kolen. Bij de verbranding van fossiele brandstoffen komt veel CO₂ vrij. Dat is een broeikasgas en slecht voor het klimaat. De industrie in Nederland is goed voor 25% van de CO₂-uitstoot in Nederland. Het is daarom belangrijk dat de industrie haar uitstoot kan verlagen. Dan kan bijvoorbeeld voor elektrificatie. In sommige industriële processen is elektrificatie niet mogelijk. CO₂-vrije waterstof is dan een oplossing voor de verduurzaming van de industrie. Hiervoor is er een waterstofnetwerk nodig. Met dit netwerk aan leidingen kan de waterstof van A naar B worden gebracht. Hynetwork heeft van het Rijk de opdracht gekregen om dit mogelijk te maken en houdt zich ook bezig met het commerciële onderdeel van het realiseren van het netwerk, namelijk het vinden en binden van geïnteresseerde partijen die op dit netwerk aangesloten willen worden. Dit commerciële onderdeel behoort niet tot dit Participatieplan.

Wat willen we doen en waar?

Deze vraag gaat over hoe het waterstofnetwerk eruitziet en waar het komt te liggen (tracé). Het waterstofnetwerk in het oosten van Nederland loopt van Ommen (Overijssel) tot Boxtel (Noord-Brabant). Bestaande aardgasleidingen worden omgebouwd voor het transport van waterstof. Dit houdt in dat bestaande leidingen door kleine aanpassingen bruikbaar wordt gemaakt voor het transport van waterstofgas. In Ommen sluit de leiding aan op Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel. In Boxtel sluit de leiding aan op de waterstofleiding in de Delta Rhine Corridor (DRC). Bij Zevenaar komt een eindpunt waarop een import-/exportlocatie vanuit Duitsland wordt aangesloten. Meer over het Waterstofnetwerk Oost-Nederland leest u in het Voornemen en voorstel voor Participatie voor het project: [Waterstofnetwerk Oost-Nederland](#). Dit voornemen is op 7 maart 2025 gepubliceerd op de website van RVO.

Hoe willen we dit project doen?

Eerder in het proces, tijdens het opstellen van het Voornemen en voorstel voor participatie, zijn burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen uitgenodigd om mee te denken over het project en de mogelijke gevolgen voor de omgeving.

In de volgende fase krijgen al deze betrokkenen opnieuw de kans om te reageren, dit keer via de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (cNRD). In de cNRD wordt toegelicht wat het plan is voor de ontwikkeling van het waterstofnetwerk in Oost-Nederland. Ook wordt uitgelegd hoe het milieueffectrapport (MER) voor dit plan wordt opgesteld.

Denk hierbij aan onderwerpen zoals:

- de geluidseffecten tijdens de aanleg van het netwerk,
- de veiligheid van het netwerk,
- en andere mogelijke milieueffecten.

We horen graag of we hierin volledig zijn geweest. Zijn er zaken die we over het hoofd hebben gezien? Wat vinden mensen van de onderwerpen die in het MER worden onderzocht, en van de manier waarop dat gebeurt?

Iedereen kan een zienswijze indienen op het deel van de cNRD dat betrekking heeft op het MER. Bij het opstellen van de definitieve NRD wordt rekening gehouden met alle binnengekomen reacties. De cNRD ligt ter inzage van 26 september tot en met 6 november 2025.

Wat komt later aan bod?

Het uitgewerkte plan wordt door de minister van Klimaat en Groene Groei (KGG), in overleg met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO), planologisch en juridisch vastgelegd in een projectbesluit. In dit besluit worden de maatregelen en voorzieningen beschreven die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving.

Na publicatie van het ontwerp-projectbesluit krijgt iedereen de mogelijkheid om hierop te reageren. De binnengekomen reacties worden zorgvuldig meegenomen bij het opstellen van het definitieve projectbesluit.

Bent u het niet eens met het besluit? Dan kunt u beroep instellen bij de Raad van State.

Historie en toekomst

Het Waterstofnetwerk Oost-Nederland is een voornemen met een planning. Hieronder staat een tijdlijn van de projectprocedure voor dit project. Voor een uitgebreide toelichting van deze planning en de stappen in de procedure verwijzen wij u graag naar het VenP of naar [de website van RVO](#).

3. WAT BETEKENT PARTICIPATIE?

In dit hoofdstuk leggen we uit op welke manier participatie deel uitmaakt van de projectprocedure. De projectprocedure bestaat uit meerdere stappen. Dit plan gaat over de stappen tot aan het definitieve Projectbesluit dat genomen wordt door de ministers. In dit hoofdstuk gaan we kort in op de stappen in de projectprocedure en delen we onze uitgangspunten voor participatie en communicatie.

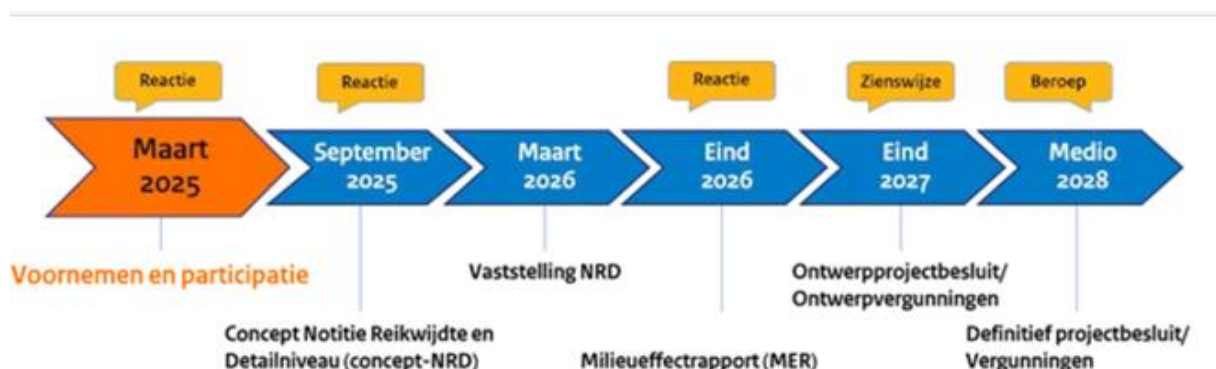
De Projectprocedure

Hynetwork legt een landelijk waterstofnetwerk aan. Waterstofnetwerk Oost-Nederland is onderdeel van dit netwerk. KGG start hiervoor een procedure, de *Projectprocedure*, die leidt tot een *Projectbesluit*. Tijdens een projectprocedure wordt grondig onderzoek gedaan om een goed doordacht besluit te kunnen nemen over de meest geschikte route aan de hand van onderzoeksresultaten naar de effecten van deze route op het milieu en de omgeving van het project.

De projectprocedure bestaat formeel uit 8 stappen. Omdat bij de start van de projectprocedure voor Waterstofnetwerk-Oost al vaststaat dat er volledig gebruik gemaakt kan worden van bestaande aardgasleidingen die omgebouwd worden voor het transport van waterstof, is de route al bekend en zijn er geen alternatieven. Daarom zijn er minder stappen in de projectprocedure voor Waterstofnetwerk Oost-Nederland, er wordt bijvoorbeeld geen voorkeursalternatief (VKA) vastgesteld. Wel is de milieueffectrapportage (mer) (afbeelding 4) onderdeel van de procedure. En uiteindelijk nemen de minister van Klimaat en Groene Groei en de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening een besluit over het definitieve tracé. Dit wordt het Projectbesluit genoemd en is de laatste stap van de projectprocedure. De vergunningen die nodig zijn om het waterstofnetwerk in Oost-Nederland te realiseren, worden tegelijk met het Projectbesluit bekend gemaakt.

In alle stappen van de procedure is er sprake van een participatieproces. De mate van participatie verschilt per stap en is afhankelijk van de fase waarin het project zich bevindt, het betreffende onderdeel en de relevantie voor belanghebbenden.

Op een aantal momenten in de projectprocedure wordt informatie gedeeld met de omgeving en krijgt iedereen de mogelijkheid om een reactie of zienswijze in te dienen. Voor een weergave van de stappen van de projectprocedure en wanneer u kunt reageren, zie afbeelding 4. Goed om te weten: wij passen het Participatieplan bij elke formele stap in de procedure aan en nemen eerder ontvangen reacties, ideeën en suggesties hierin mee.

AFBEELDING 4: SAMENHANG TUSSEN DE PROJECTPROCEDURE, MER-PROCEDURE EN HET PARTICIPATIEPROCES

Uitgangspunten participatie

Het Waterstofnetwerk Oost-Nederland is niet tijdelijk. Zodra de ombouw van de leidingen klaar is, zijn de leidingen voor lange tijd in gebruik voor het transport van waterstof. We weten dat onze activiteiten als voorbereiding op de ombouw, en straks ook tijdens de ombouw en als de leidingen in gebruik zijn effect hebben op de leefomgeving. Daarom vinden we het belangrijk om iedereen in de omgeving te betrekken bij de ontwikkelingen van Waterstofnetwerk Oost-Nederland. We beseffen namelijk goed dat we te gast zijn op- en in andermans grond. We willen graag een prettige relatie met u en met mensen en organisaties in de omgeving van het waterstofnetwerk.

Misschien heeft u (tijdelijk) overlast van ons werk, heeft u vragen of zorgen over natuur, landschap of veiligheid of zijn er andere gevolgen waar u zich zorgen over maakt/waar u vragen over heeft. Daarom proberen we zo open en transparant mogelijk te zijn. Ten eerste door duidelijk te zijn over wat we doen en hoe dat anderen kan raken. Ten tweede door de omgeving en belanghebbenden op tijd en bij elke stap opnieuw te betrekken bij onze plannen, keuzes en activiteiten en waar het kan te laten meedenken. Wij willen u graag betrekken bij ons voornemen. Wij streven in de participatie naar de volgende doelen:

- Tijdig en op begrijpelijke wijze informeren;
- Uw vragen horen en deze zo goed mogelijk beantwoorden;
- Zoveel mogelijk rekening houden met uw suggesties, kansen en zorgen. Uw belangen en zorgen worden meegenomen in de besluitvorming;
- De wijze waarop wij uw suggesties meewegen in onze keuzes inzichtelijk maken;
- Een langdurige, constructieve relatie met u opbouwen, door met u in gesprek te blijven en de samenwerking op te zoeken.

Uitgangspunten communicatie

U kunt pas met ons meedenken en participeren als wij u goed informeren over het project, de stappen die we nemen en de afwegingen die we maken. Voor dit traject hebben we de volgende uitgangspunten opgesteld voor onze communicatie:

- Onze communicatie is duidelijk en begrijpelijk voor elke doelgroep;
- We communiceren op verschillende manieren. Zo kan iedereen onze informatie op een passende manier tot zich nemen. Wie dat wil, kan met ons in gesprek gaan;
- Daar waar het kan, maken we informatie visueel;
- De inhoud, toon en vorm van onze communicatie worden aan elkaar gekoppeld om onze doelgroepen zo passend mogelijk te bereiken;
- We communiceren op tijd en kijken vooruit naar verwachte ontwikkelingen. We wachten niet tot er vragen komen, maar proberen deze alvast te beantwoorden;
- We zijn goed bereikbaar en reageren snel op vragen, verzoeken en klachten;
- We gaan zorgvuldig om met persoonsgegevens, zoals namen en adressen. Dit betekent dat we ons houden aan de zogenoemde AVG-regels, ook als we persoonsgegevens bewaren.

4. WAT BETEKENT WATERSTOFNETWERK OOST-NEDERLAND VOOR U, EN WAT KUNT U DOEN?

In dit hoofdstuk leest u hoe de verschillende groepen in onze omgeving geïnformeerd kunnen blijven over de ontwikkelingen van Waterstofnetwerk Oost-Nederland en hoe ze kunnen meedenken. De groepen die aan bod komen zijn:

- Lokale bewoners en bedrijven
- Grondeigenaren en grondgebruikers
- Lokale belangengroepen
- Professionele en maatschappelijke organisaties
- Bestuurs- en overheidsorganen

We zijn graag helder over waar u wel en niet input op kunt geven, en op welk moment. Zie voor de planning: bijlage 1 - Participatiekalender. De volgende onderwerpen zijn onderdeel van de participatie in deze fase die loopt tot aan de beslissing van de ministers op het Projectbesluit.

Waar kunt u nu op reageren?

In deze fase van het Waterstofnetwerk Oost-Nederland zijn twee documenten gepubliceerd:

1. De concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD); hierin leggen we vast waar we het tracé onderzoeken, hoe we dat onderzoek vormgeven en wat het beoordelingskader van de onderzoeken is.
2. Dit Participatieplan; dit geeft een verdere uitleg en invulling aan het voorstel voor Participatie uit het VenP.

Deze twee documenten heeft het ministerie van KGG tegelijk ter inzage gelegd. Heeft u er vragen over? Zijn we volledig geweest? Iedereen kan reageren op deze documenten door het indienen van een reactie. Meer informatie over het indienen van een reactie vindt u op de website van RVO: [www.rvo.nl/Waterstofnetwerk Oost-Nederland](http://www.rvo.nl/Waterstofnetwerk-Oost-Nederland) -.

Vanuit de industrie is er veel interesse in een aansluiting op het netwerk voor waterstof. Regelmatig krijgen we de vraag of en hoe regionale industrieën aangesloten kunnen worden op het waterstofnet. De beantwoording van die vraag is geen onderdeel van het participatietraject. Er is een commercieel traject waarin bedrijven hun interesse kenbaar kunnen maken. Hoe dit kan, staat beschreven op: www.hynetwork.nl/zakelijk/klant-woorden#

Lokale bewoners en bedrijven

Wie zijn dit? Iedereen die dicht bij de route (de leiding) woont, verblijft of werkt in onderstaande gemeenten en daarom vragen, ideeën of zorgen heeft.

- Ommen
- Raalte
- Hellendoorn
- Dalfsen
- Rijssen-Holten
- Deventer
- Lochem
- Zutphen
- Bronckhorst
- Zevenaar
- Montferland
- Duiven
- Westervoort
- Lingewaard
- Overbetuwe
- Beuningen
- Wijchen
- Oss
- Bernheze
- Sint-Michielsgestel
- Meierijstad

Bewoners en bedrijven kennen hun omgeving als geen ander. Voor deze groep zijn er verschillende manieren om betrokken te zijn bij de ontwikkelingen van Waterstofnetwerk Oost-Nederland. Tijdens de hele projectprocedure van het Waterstofnetwerk Oost-Nederland kunt u instappen in het participatieproces om zo mee te denken en op de hoogte te blijven.

We zitten aan het begin van de projectprocedure voor het Waterstofnetwerk Oost-Nederland, in de Verkenningfase om precies te zijn. Het effect op de directe leefomgeving is nog niet erg tastbaar en duidelijk. Bovendien is het transport van waterstof voor veel mensen een nieuw onderwerp. Tegelijk hebben (inwoners van) sommige gemeenten ook te maken met andere Rijksprojecten voor de energietransitie. Hierdoor merken we enerzijds dat er veel behoefte is aan informatie om op de hoogte te blijven van het Waterstofnetwerk Oost-Nederland, anderzijds merken we ook vermoeidheid vanwege 'nog een initiatief' waardoor het totaal onoverzichtelijk wordt.

We bieden een mix van middelen aan om u te informeren en waarop u kunt meedenken. Een deel van deze middelen is online en een deel offline. De middelen zijn vaak niet alleen gericht op de doelgroep 'Lokale bewoners en bedrijven' maar ook relevant voor ander doelgroepen:

Informeren: vier manieren om op de hoogte te blijven

1. Inloopbijeenkomsten

Het ministerie van KGG organiseert in samenwerking met Hynetwork inloopbijeenkomsten bij de terinzageleggingen. We nodigen u, als omwonende en bedrijf in en rondom het onderzoeksgebied uit om u te informeren en te praten over de gepubliceerde documenten. De eerstvolgende inloopbijeenkomsten gaan over de publicatie van de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) en dit Participatieplan.

Tijdens deze inloopbijeenkomsten kan iedereen zich laten informeren over het project Waterstofnetwerk Oost-Nederland, waarom dit waterstofnetwerk wordt gebouwd en hoe iedereen kan reageren of de onderzoeken die we willen doen en of we hierin volledig zijn. Ook is er aandacht voor de route, ook wel het tracé, en welke werkzaamheden op specifieke locaties gaan plaatsvinden die nodig zijn om de ombouw te realiseren. Er zijn bij deze bijeenkomsten adviseurs Grondzaken van Hynetwork aanwezig om uw vragen hierover aan te stellen. Ook kunt u in gesprek gaan met medewerkers van KGG en RVO. Zij zijn aanwezig om u meer te vertellen over de procedure.

2. Website Waterstofnetwerk Oost-Nederland en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Waterstofnetwerk Oost-Nederland heeft een eigen pagina op de website van Hynetwork, namelijk www.hynetwork.nl/kennisbank/regio/oost-nederland. Hier vindt u inhoudelijke informatie en veelgestelde vragen. Via een formulier op de webpagina kunt u ook contact opnemen met het team. U kunt zich [hier](#) ook aanmelden voor de nieuwsbrief.

Ook het Rijk heeft een website voor het Waterstofnetwerk Oost-Nederland waar meer informatie staat over de projectprocedure van het project: [Waterstofnetwerk Oost-Nederland](#). Verder leveren we aan de gemeenten die te maken krijgen met de waterstofleiding informatie en beeldmateriaal, die zij kunnen gebruiken voor hun eigen websites of andere kanalen om hun inwoners hierover te bereiken.

3. Digitale nieuwsbrief Waterstofnetwerk Oost-Nederland

Via de webpagina www.hynetwork.nl/meld-u-aan-voor-de-nieuwsbrief# kunt u zich aanmelden voor de digitale nieuwsbrief van het Waterstofnetwerk Oost-Nederland. Deze is voor alle geïnteresseerden en voor iedereen in de omgeving van het netwerk. We sturen regelmatig een nieuwsbrief, als er ontwikkelingen zijn in het project en bij elke mijlpaal in de projectprocedure van het Waterstofnetwerk Oost-Nederland.

4. Informatie via sociale media (Instagram en Facebook)

Waterstof is een nieuw onderwerp voor veel lokale bewoners en bedrijven. Zij willen hier dan ook nog meer over weten. Dit bleek onder meer uit onze gesprekken met de communicatieadviseurs van verschillende gemeenten, de provincies andere betrokken organisaties. Informatie over het waterstofnetwerk en het belang van waterstof voor het terugdringen van onze CO₂-uitstoot in de industrie brengt Hynetwork onder de aandacht met campagnes via sociale media. Deze campagnes proberen we ook te richten op regio's zoals de regio van Waterstofnetwerk Oost-Nederland.

Meedenken: drie manieren om betrokken te blijven

1. Eén-op-één contact

Belanghebbenden die graag mee willen denken over bepaalde onderwerpen kunnen dit kenbaar maken door een mail te sturen naar info@hynetwork.nl. Hierna kan in een een-op-een gesprek of in een sessie met meerdere vertegenwoordigers van belanghebbenden tegelijk een afspraak worden ingepland om met elkaar in gesprek te gaan over een bepaald onderwerp.

2. Digitale kansen- en raakvlakkenkaart

Waterstofnetwerk Oost-Nederland zal in de aanloop naar de definitieve NRD een digitale kansen- en raakvlakkenkaart publiceren. Deze kaart wordt gedeeld met bij ons bekende stakeholders, en wordt ook verspreid via de digitale nieuwsbrief en via de webpagina. Op deze kaart kan iedereen aangeven welke raakvlakken men ziet tussen het Waterstofnetwerk Oost-Nederland en andere/eigen initiatieven en informatie hierover achterlaten. Wij beoordelen of er een raakvlak is met het Waterstofnetwerk Oost-Nederland en of, en in welke mate, hiermee rekening moet worden gehouden (denk aan verkeersveiligheid).

3. Schriftelijk reageren op de plannen

Gedurende de uitwerking van de Waterstofnetwerk Oost-Nederland zijn er momenten waarop u officieel kunt reageren op de plannen. Via de Staatscourant en publicaties van advertenties in huis-aan-huis-bladen kunt u lezen wanneer officiële documenten ter inzage gaan. Op deze formele momenten kan iedereen meedenken en een reactie/zienswijze indienen op de gepubliceerde

documenten. Hoe u dat kunt doen, leest u op de website van RVO: [www.rvo.nl/Waterstofnetwerk Oost-Nederland](http://www.rvo.nl/WaterstofnetwerkOost-Nederland).

Grondeigenaren en grondgebruikers

Wie zijn dit? Tot deze groep behoren alle grondeigenaren en -gebruikers in de buurt van Waterstofnetwerk Oost-Nederland. Zij krijgen te maken met onderzoeken in de voorbereiding van het project en met de werkzaamheden om de leidingen om te bouwen voor waterstof.

Voor de ombouw van de bestaande aardgasleidingen komen we in de provincies Overijssel, Gelderland en Noord-Brabant door agrarisch gebied. In de voorbereiding van dit project gaan we regelmatig onderzoeken doen op de grond van grondeigenaren of grondgebruikers. Deze onderzoeken zijn nodig om in kaart te brengen wat de mogelijke effecten zijn op het milieu en de resultaten van deze onderzoeken worden vastgelegd in een milieueffectrapport (mer).

We betrekken alle grondeigenaren graag bij de ontwikkelingen van het Waterstofnetwerk Oost-Nederland. We zijn te gast op en in hun gronden, en wij beseffen hoe belangrijk het is dat grondeigenaren en -gebruikers zo min mogelijk hinder hebben van onze werkzaamheden. Ook is het belangrijk dat de bedrijfsvoering door kan gaan. Bovendien vinden we het fijn als ze met ons meedenken, tenslotte kennen zij hun percelen als geen ander.

Het team Grondzaken van Hynetwork voor het project Waterstofnetwerk Oost-Nederland neemt een-op-een contact op met alle grondeigenaren en -gebruikers die te maken krijgen met de waterstofleiding voor een kennismaking en om toestemming te krijgen om de percelen te betreden. Dat gebeurt bijvoorbeeld via keukentafelgesprekken.

Grondeigenaar/-gebruiker én bewoner

Als u als grondeigenaar of -gebruiker ook bewoner bent van het plangebied, dan kunt u natuurlijk ook meedoen aan de participatie, zoals is beschreven onder 'Lokale bewoners en bedrijven'.

Lokale belangengroepen

Wie zijn dit? Dit zijn belangengroepen die zich zorgen maken over de leefbaarheid langs en rondom het tracé. Zij kaarten hun zorgen aan over milieu, natuur en veiligheid, of richten zich op de regie over alle ruimtelijke ontwikkelingen die in een betrokken gemeente spelen.

Lokale belangengroepen bestaan uit bewoners en/of bedrijven rondom de route en praten namens hun achterban of leden. We hebben verschillende belangengroepen in beeld n.a.v. het initiatief zoals het in het VenP is uiteengezet:

Indien lokale belangengroepen met ons in gesprek willen, dan horen we dat graag. U kunt dit kenbaar maken door een mail te sturen naar Joost de Wijs, omgevingsmanager bij Hynetwork voor Waterstofnetwerk Oost-Nederland: j.w.de.wijs@gasunie.nl.

Informeren en meedenken

We willen rondom de mijlpalen in de projectprocedure van Waterstofnetwerk Oost-Nederland contact opnemen met deze groepen. Op die manier houden we ze op de hoogte van de voortgang, bieden we de kans met ons mee te denken en te reageren op de officiële documenten en onderzoeken.

Naarmate Waterstofnetwerk Oost-Nederland verder wordt uitgewerkt, kunnen we concrete informatie geven over de impact van het project op de leefbaarheid van de omgeving en stellen we lokale belangengroepen in staat hier vragen over te stellen. Daarom nodigen we belangengroepen uit voor (geclusterde) gesprekken. Hiervoor ontvangen zij een uitnodiging.

Professionele en maatschappelijke organisaties

Wie zijn dit? Dit zijn organisaties die zich inhoudelijk betrokken voelen bij het Waterstofnetwerk Oost-Nederland, los van de locatie. Voorbeelden zijn vertegenwoordigers van kabel- en leidingbeheerder of grondeigenaren, maar ook organisaties die zich sterk maken voor natuur en milieu.

In de studies die Hynetwork voor Waterstofnetwerk Oost-Nederland uitvoert voor de vergunningen en het milieueffectrapport (MER) besteden we aandacht aan milieu, natuur en andere belangrijke maatschappelijke waarden. We houden de maatschappelijke organisaties die bij ons bekend zijn op de hoogte over de inhoudelijke voortgang en de besluitvormingsprocedure. Bovendien overleggen wij met een deel van deze organisaties over de uitvoeringsmethode en benodigde vergunningen. Als organisaties dat wensen, gaan we individueel in gesprek.

Twee soorten professionele en maatschappelijke organisaties

1. Natuur- en milieuorganisaties

De werkzaamheden voor Waterstofnetwerk Oost-Nederland kunnen tijdelijke en permanente gevolgen hebben voor de omliggende natuur en het milieu. In de omgeving van het Waterstofnetwerk Oost-Nederland zijn verschillende natuur- en milieuorganisaties actief. We vinden het belangrijk om met hen in contact te komen, zodat zij goed op de hoogte zijn van de ontwikkelingen. Ook willen we hun zorgen en belangen goed begrijpen en meenemen in het proces. Deze partijen zijn onder andere:

- Beheerders Natura 2000
- Mobilisation for the Environment
- Natuur- en Milieu Overijssel
- IJssellandschap
- Landschap Overijssel
- Natuur- en Milieu Gelderland
- Stichting het Geldersch Landschap en Kasteelen
- Stichting Landschapsbeheer Gelderland
- Brabants Landschap
- Brabantse miliefederatie
- Natuurmonumenten
- Staatsbosbeheer

Als meer natuur- en milieuorganisaties met ons in gesprek willen gaan, dan horen we dat graag. U kunt dit kenbaar maken door een mail te sturen naar Joost de Wijs, omgevingsmanager bij Hynetwork voor Waterstofnetwerk Oost-Nederland: j.w.de.wijs@gasunie.nl.

2. Eigenaren van kabels en leidingen

Er liggen al kabels en leidingen in de grond. Deze zijn bijvoorbeeld van TenneT, regionale netbeheerders (zoals Enexis, Alliander) en private eigenaren. Daarnaast zijn er leidingstraatbeheerders zoals Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO). Deze eigenaren weten zelf het meeste over hun eigen ondergrondse infrastructuur en eventuele raakvlakken met Waterstofnetwerk Oost-Nederland. We betrekken deze partijen tijdens de projectprocedure voor de juiste afstemming en hun kennis en adviezen worden meegewogen in de besluiten voor Waterstofnetwerk Oost-Nederland.

Bestuurs- en overheidsorganen

Wie zijn dit? Overheden op landelijk, regionaal en lokaal niveau. Denk daarbij aan de provincie, gemeenten, waterschappen, omgevingsdiensten, veiligheidsregio's en weg-, en railbeheerders.

Deze overheidspartijen hebben verschillende rollen. Aan de ene kant zijn ze het bevoegd gezag voor het verlenen van vergunningen. Aan de andere kant hebben ze ook eigen belangen waarmee we in het Waterstofnetwerk Oost-Nederland rekening willen houden. Het politiek-bestuurlijk proces loopt gelijk aan de officiële participatiemomenten van de projectprocedure (zie afbeelding 5). We nemen verschillende bestuurs- en overheidsorganen mee in het participatieproces, laten ons door hen adviseren en betrekken hen bij de voortgang van Waterstofnetwerk Oost-Nederland. Dit gebeurt zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau.

Het team van Waterstofnetwerk Oost-Nederland (KGG en Hynetwork) heeft regelmatig overleg over de voortgang van het Waterstofnetwerk Oost-Nederland met medewerkers van bestuurs- en overheidsorganen. In de periode rond het opstellen en de publicatie van het VenP en de concept-NRD zijn voornamelijk de betrokken gemeenten, provincies en waterschappen aangehaakt. Dit wordt na publicatie van het VenP, concept-NRD en Participatieplan uitgebreid met de Omgevingsdiensten, Veiligheidsregio's, infrastructuurbeheerders rond water, weg en spoor (zoals Rijkswaterstaat, ProRail).

Het team van Waterstofnetwerk Oost-Nederland bestaat uit verschillende disciplines die regelmatig contact hebben met dezelfde bestuurs- en overheidsorganen over verschillende onderwerpen:

- Algemene voortgang en afstemming: de Strategisch Omgevingsmanagers van Waterstofnetwerk Oost-Nederland hebben vroegtijdig contact over de belangen en wensen van de bestuurs- en overheidsorganen, en houden hen rondom mijlpalen op de hoogte van de voortgang. Ingediende formele reacties (zienswijzen) worden met de bestuurs- en overheidsorganen besproken. Als er vragen zijn over specifieke onderwerpen kan het team van Waterstofnetwerk Oost-Nederland dit verzoek bij het Rijk of Hynetwork neerleggen.
- Vergunningentraject: Dit jaar (2025) willen we starten met het vergunningentraject. We werken aan een inventarisatie van alle benodigde vergunningen. De vergunningaanvragen volgen later in het project, maar we willen dit proces vroegtijdig starten. In de tussentijd hebben de vergunning specialisten van Waterstofnetwerk Oost-Nederland (voor)overleggen met de bevoegde gezagen om de indieningsvereisten voor de benodigde vergunningen af te stemmen.

Er zijn ook formele contactmomenten in geplande overleggen:

Communicatieoverleg

Om advies te vragen over de communicatieaanpak en op de hoogte te blijven van lokale gebeurtenissen, organiseert RVO, in samenwerking met Hynetwork, periodiek een communicatieoverleg. Met de communicatieadviseurs van de betrokken gemeenten en provincies stemmen we in dit overleg de communicatieacties af.

Ambtelijk Overleg

Het ministerie van KGG heeft een ambtelijke werkgroep opgericht. In deze werkgroep zitten vertegenwoordigers van de betrokken gemeenten, provincies en waterschappen. Tijdens het overleg met deze werkgroep stemmen we af over de producten en de verschillende processtappen (zoals de planning voor vergunningen en ruimtelijke besluiten). We raadplegen deze werkgroep en maken gebruik van de aanwezige kennis en ervaring. In de werkgroep wordt bovendien het participatieproces besproken. De werkgroep adviseert en geeft input aan de Bestuurlijke Overleggen over bijvoorbeeld de

(concept)besluiten. De ambtelijke werkgroep komt samen in aanloop naar- en rond mijlpalen van het Waterstofnetwerk Oost-Nederland.

Bestuurlijk Overleg

We betrekken bestuurders bij het besluitvormingsproces van het Projectbesluit. In dit overleg zitten onder andere de bestuurders van dezelfde organisaties als van de ambtelijke werkgroep. In het Bestuurlijk Overleg stemmen we met elkaar af over de verschillende procedurele stappen van de ruimtelijke inpassing van de waterstofleidingen, en geven we bestuurders de mogelijkheid om zorgen, ideeën of andere updates te delen. Daarnaast informeert KGG bij de mijlpalen (definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau, definitieve plan-MER) op verzoek van regionale bevoegde gezagen ook de gemeenteraden over Waterstofnetwerk Oost-Nederland.

Landelijk – Tweede Kamer

Het is belangrijk om de leden van de Tweede Kamer te informeren en te betrekken bij Waterstofnetwerk Oost-Nederland. Via het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK) deelt het ministerie van KGG de voortgang van het Waterstofnetwerk Oost-Nederland met de Tweede Kamer.

BIJLAGE A. PARTICIPATIEKALENDER - WAT GEBEURT WANNEER?

Tot aan het zogenoemde 'onherroepelijk Projectbesluit' zijn er verschillende momenten waarop we de omgeving betrekken bij Waterstofnetwerk Oost-Nederland. De volgende tabel is een overzicht van de stappen van de besluitvorming en de manier van participatie die daarbij hoort. De tabel volgt de projectprocedure, oftewel de aanpak van Waterstofnetwerk Oost-Nederland. U ziet in deze tabel op welke momenten de officiële documenten worden gepubliceerd en waarop u ze kunt inzien. Ook leest u wanneer en hoe u kunt meedenken of bijdragen.

Stap in het proces	Manier van participatie
Kennisgeving Voornemen en voorstel voor Participatie (VenP) Maart 2025	Informereren, vragen en reacties ophalen, inspraak Het team van Waterstofnetwerk Oost-Nederland heeft contact gezocht met de brede omgeving (burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen). Het was de start van de verkenning. We informeerden de omgeving op hoofdlijnen. Wie dat wilde, kon meedenken over bijvoorbeeld: • Het mogelijke tracé (welke bestaande aardgasleiding omgebouwd gaat worden voor waterstof); • En hoe u betrokken wilde zijn bij Waterstofnetwerk Oost-Nederland Participatiemiddelen: • Publicatie in Staatscourant en huis-aan-huisbladen; 1. Publicatie op www.rvo.nl/Waterstofnetwerk Oost-Nederland; 2. Nieuwsbericht op website van Hynetwork; • Openbare inloopbijeenkomsten; • Een-op-een gesprekken met stakeholders.
Concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) September 2025	Informereren, reacties ophalen, inspraak, advies ophalen We beschrijven in deze notitie wat we in het milieueffectrapport (MER) gaan onderzoeken, hoe we dat doen, in welk detailniveau en wat we in het plan-MER en het project-MER opnemen. Daarnaast publiceren we het Participatieplan. Na publicatie van de concept-NRD kunt u gedurende zes weken een zienswijze indienen. In deze periode vragen we ook de Commissie mer om advies. Deze zienswijzen wegen we mee bij het opstellen van de definitieve NRD. Specifieke aandachtspunten hierbij zijn bijvoorbeeld: • Of er iets mist bij de onderzoeken; • Of de juiste onderdelen worden onderzocht; • Of er andere optimalisaties onderzocht moeten worden. Participatiemiddelen: • Publicatie Staatscourant en huis-aan-huis bladen; 3. Publicatie op www.rvo.nl/Waterstofnetwerk Oost-Nederland; 4. Website www.hynetwork.nl/Waterstofnetwerk Oost-Nederland; • Openbare informatiebijeenkomsten na publicatie van de concept-NRD; • Raadpleging Commissie mer; • Bestuurlijke overleggen;

	5. Eén-op-één of groepsgesprekken met mensen uit de omgeving: bewoners, bedrijven, grondeigenaren en -gebruikers, lokale belangenorganisaties, maatschappelijke instellingen en overheden; 6. Nieuwsbrief Waterstofnetwerk Oost-Nederland.
Vaststellen definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) Eerste kwartaal 2026	Informeren Ingediende zienswijzen toetsen we inhoudelijk en bundelen we in een Nota van Antwoord. De Minister voor Klimaat en Groene Groei stelt op basis hiervan en het advies van de Commissie mer vervolgens de definitieve NRD vast. Participatiemiddelen: • Publicatie www.rvo.nl/Waterstofnetwerk Oost-Nederland -; 7. Website www.hynetwork.nl/Waterstofnetwerk Oost-Nederland; 8. Nieuwsbrief Waterstofnetwerk Oost-Nederland.
Ontwerp-Projectbesluit en overige besluiten Eind 2027	Informeren, reacties ophalen We raadplegen vergunningverlenende partijen in de periode voorafgaand aan het ter inzage leggen van het Ontwerp-Projectbesluit, en de overige ontwerpbesluiten (waaronder vergunningen). We leggen het Ontwerp-Projectbesluit en de overige ontwerpbesluiten gedurende zes weken ter inzage, samen met het project-MER. In deze periode kunt u een zienswijze indienen. De zienswijzen wegen we mee bij het vaststellen van de definitieve besluiten. In deze periode vragen we ook de Commissie mer om advies over het project-MER. Participatiemiddelen: • Publicatie in Staatscourant en huis-aan-huis bladen; 9. Publicatie op www.rvo.nl/Waterstofnetwerk Oost-Nederland; • Geclusterde een-op-een gesprekken met bestuursorganen; 10. Website: www.hynetwork.nl/Waterstofnetwerk Oost-Nederland; • Openbare informatiebijeenkomsten; • Nieuwsbrief Waterstofnetwerk Oost-Nederland.
Definitief Projectbesluit en overige besluiten (mogelijkheid tot beroep) Begin 2028	Informeren, beroep We leggen het definitieve Projectbesluit en de overige besluiten gedurende zes weken ter inzage. Belanghebbenden die het niet eens zijn met het vastgestelde Projectbesluit en de overige besluiten kunnen in deze periode beroep aantekenen (in eerste en enige aanleg) bij de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State. Participatiemiddelen: • Publicatie in Staatscourant en huis-aan-huis bladen; 11. Publicatie op www.rvo.nl/Waterstofnetwerk Oost-Nederland; 12. Website: www.hynetwork.nl/Waterstofnetwerk Oost-Nederland; • Mogelijkheid tot indienen beroep; • Nieuwsbrief Waterstofnetwerk Oost-Nederland.

Onherroepelijk Projectbesluit en overige besluiten (mogelijkheid tot beroep)

Het Projectbesluit en de overige besluiten worden onherroepelijk na de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Eind 2028